

การศึกษาการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวต่อคุณภาพชีวิตของ
ผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

นางกาญจนา นันทไพบลย์

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2552
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I24725132

A STUDY OF USING FAMILY COUNSELING PROGRAM ON QUALITY OF LIFE OF
SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY, KRATUMBAN DISTRICT,
SAMUTSAKORN PROVINCE

Mrs. Kanchana Nanthapaiboon

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

กาญจนา นันทไพบุลย์ : การศึกษาการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัวต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร (A STUDY OF USING FAMILY COUNSELING PROGRAM ON QUALITY OF LIFE OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY, KRATUMBAN DISTRICT, SAMUTSAKORN PROVINCE) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร. อรพรรณ ลีอนุญธวัชชัย, 139 หน้า

การศึกษานี้เป็นการดำเนินโครงการศึกษาอิสระ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความวิตกกังวลของผู้ป่วยโรคจิตกึ่งกังวล ก่อนและหลังการได้รับการบำบัดทางความคิดและพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยโรคจิตกึ่งกังวลจำนวน 20 คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกตามเกณฑ์คุณสมบัติจากแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศุภศรีศิริสวัสดิ์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย โปรแกรมการบำบัดทางความคิดและพฤติกรรม แบบวัดความวิตกกังวลประจำตัวและความวิตกกังวลขณะปัจจุบัน (State-Trait Anxiety) ของ Spielberger (1967) และแบบประเมินความคิดอัตโนมัติด้านลบของ Hollon & Kendoll (1980) โดยเครื่องมือทั้ง 4 ชุด ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือ 3 ชุดหลังมีค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .92, .86 และ .79 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (paired t-test)

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

คุณภาพชีวิตผู้ป่วยจิตเภทหลังได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัวสูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช....
ปีการศึกษา.....2552.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

5177802236: MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEYWORD: FAMILY COUNSELING / QUALITY OF LIFE / SCHIZOPHRENIC PATIENTS

KANCHANA NANTHAPAIBOON: A STUDY OF USING FAMILY COUNSELING PROGRAM ON QUALITY OF LIFE OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY, KRATUMBAN DISTRICT, SAMUTSAKORN PROVINCE.

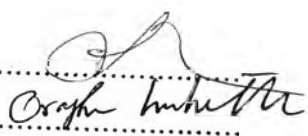
ADVISOR: ASSOC. PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI, Ph.D., 139 pp.

The purpose of this study was to compare quality of life of schizophrenic patients before and after received family counseling program. The sample of 20 schizophrenic patients, were recruited according to the inclusion criteria and living in community, Kratumban district, Samutsakorn province. The instruments consisted of family counseling program, WHOQOL-BREF-THAI and the family relationship scale. These instruments were tested for content validity by three experts. The reliability of WHOQOL-BREF-THAI and the family relationship scale were reported by Cronbach's alpha coefficient as of .81 and .74, respectively. The study data were analyzed using mean, standard deviation and paired t – tests.

Major findings were as follows:

Quality of life of schizophrenic patients who received the family counseling program after the experiment was significantly higher than before experiment, at the .05 level.

Field of Study :Mental Health and Psychiatric Nursing...
Academic Year :2009.....

Student's Signature :
Advisor's Signature : .....

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ผู้ซึ่งได้ให้ความรู้ ชี้แนะแนวทางในการศึกษา เป็นทั้งแรงบันดาลใจให้ผู้ศึกษาเกิดความมุ่งมั่น ตลอดจนให้ความเมตตา เอาใจใส่ และให้กำลังใจ ผู้ศึกษาตลอดมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ผู้ศึกษากราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี ประธานกรรมการสอบ อาจารย์เอื้ออารีย์ สาริกา กรรมการสอบ ที่ให้ความกรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิส อาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา อาจารย์ ดร.เพ็ญญา แดงค้อมยุทธ และ อาจารย์ ดร. รัชนิกร เกิดโชค ที่ให้กำลังใจเสมอมา รวมทั้งคณาจารย์ และบุคลากร คณะพยาบาล-ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้ข้อเสนอแนะอันเป็น ประโยชน์ต่อผู้ศึกษาในการพัฒนาตนเอง รวมทั้งให้กำลังใจในการศึกษาตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลกระทุ่มแบน หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล หัวหน้ากลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน สาธารณสุขอำเภอกระทุ่มแบน และเจ้าหน้าที่ สถานีอนามัยอำเภอกระทุ่มแบน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน และขอขอบพระคุณผู้ป่วย และญาติ ทุกท่านที่เห็นความสำคัญ สละเวลา และให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ รวมทั้งขอบคุณ เพื่อนร่วมรุ่นนิสิตปริญญาโท กัลยาณมิตรทุกท่านที่ให้กำลังใจ ห่วงใย และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อเจริญ คุณแม่แจ้กั้ง ภูมาลี ที่สนับสนุนด้านการศึกษาโดยตลอด ขอขอบคุณพี่และน้องทุกคน และคุณสถาปิตย์ นันทไพบูลย์ ที่คอยช่วยเหลือดูแล ห่วงใย และเป็นกำลังใจให้มาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้คุณค่า และประโยชน์ที่มีอยู่ในโครงการศึกษาอิสระนี้ ผู้ศึกษาขอบแต่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ป่วยจิตเภททุกท่าน ให้มีสุขภาพกาย สุขภาพใจ ที่สมบูรณ์ตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการศึกษา.....	7
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	7
ขอบเขตการศึกษา.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับผู้ป่วยจิตเภทและการพยาบาล.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต.....	26
บทบาทของพยาบาลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยจิตเภท.....	37
แนวคิดการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	40
บทบาทของพยาบาลในการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	57
โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยจิตเภท.....	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	66

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	68
ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
สรุปผลการศึกษา.....	92
อภิปรายผล.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	100
รายการอ้างอิง.....	102
ภาคผนวก.....	111
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	112
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	114
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	117
ภาคผนวก ง ตารางวิเคราะห์ข้อมูล.....	127
ภาคผนวก จ ตารางดำเนินกิจกรรมการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	129
ภาคผนวก ฉ ใบหนังสือยินยอมประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา และข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา.....	134
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ.....	139

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การดำเนินกิจกรรมการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	79
2	การประเมินสัมพันธภาพในครอบครัวเป็นรายบุคคลหลังการใช้โปรแกรม การให้คำปรึกษาครอบครัว.....	80
3	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ป่วยจิตเภท จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ สมรส การศึกษา อาชีพ ความเพียงพอของรายได้ ระยะเวลาการเจ็บป่วย	84
4	วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย และค่าระดับของคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย จิตเภทก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	86
5	คะแนนเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณภาพชีวิต ผู้ป่วยจิตเภทจำแนกรายชื่อ ก่อนและหลังการให้โปรแกรมการให้คำปรึกษา ครอบครัว.....	87
6	จำแนกผู้ป่วยจิตเภทในชุมชนตามคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตและระดับคุณภาพ ชีวิต.....	128